ក្នុងវាលវដ្តសង្សារដ៏ធំធេងនេះ គ្មានអ្វីប្រសើរជាងការធ្វើខ្លួនយើងម្នាក់ៗ ឲ្យមានសេរីភាពសប្បុរសប្បាយនោះឡើយ ចំណែកខ្លួនខ្ញុំ ៗរើបម្រះមិនរួចទេតាមផ្លូវកាយតែតាមផ្លូវចិត្តវិញខ្ញុំឈ្នះជនកំណាចឈ្លានពាននេះហើយសូមបងប្អូនបន្តកិច្ចការនេះកុំបីរុញរាឲ្យសោះ ទើបយើងបានសុខ បើយើងខ្លាចឬមិនស្រុះស្រួលគ្នាការប្រយុទ្ធរបស់យើងមុខជាមិនឈ្នះយ៉ាងដាច់ខាត ។ ជីវិតយើងរស់គ្មានសេរី តើយើងរស់ថោកទាបដូចសត្វតិរច្ឆាន ? ខំទៅឿយមុនស្រណុកក្រោយ !» ។ លោកគិតមិនចេះចប់មិនចេះហើយ ចំពោះសេចក្តីទុក្ខរបស់ប្រជារាស្ត្រស្លូតត្រង់ ។

រំលងជាច្រើនខែមក ទើបឃើញលិខិតរបស់លោកប៉េតាំង ប្រមុខរដ្ឋាភិបាលបារាំងផ្ញើមកចាងហ្វាងតុលាការ អនុញ្ញាតឲ្យលោកទាំងបីនាក់ នៅត្រឹមជាប់គុកអស់មួយជីវិត ហើយធ្វើការជាទម្ងន់ផង ។ ថ្វីបើការសំរេចទោសយ៉ាងនេះក៏ដោយ លោកទាំងបីពុំសប្បាយចិត្តនឹងអំពើនេះទេ ។ លោកមិនចង់រស់ទទួលគ្រោះថ្នាក់បែបនេះតទៅទៀតឡើយ... លោកចង់សម្លាប់ខ្លួនឲ្យហើយតែម្តងទៅ ! តែលោកចង់ឃើញវាសនាប្រទេសនឹងទៅបែបណា !

ខែមិថុនា១៩៤៣ លោកប៉ាច-ឈឺន, លោកនួន-ឌួង និងព្រះអាចារ្យហែម-ចៀវ ត្រូវបារាំងបញ្ជូនពីគុកធំព្រៃនគរទៅគុកធំឯកោះត្រឡាច ។ គេដាក់លោកទាំង៣ នៅគុកលេខ៩ ដែលជាកន្លែងទោសឧក្រិដ្ឋអស់មួយជីវិត ។ ទីនេះហាមមិនឲ្យអ្នកក្រៅចូលសួរសុខទុក្ខទេ ។ អ្នកទោសត្រូវធ្វើការគ្រប់បែបយ៉ាង ដែលបារាំងវាតម្រូវឲ្យធ្វើ ។

កោះត្រឡាច មានវិសាលភាពដ៏ធំធេង ស្ថិតក្នុងកណ្តាលសមុទ្រ ។ មានផ្ទះរាប់ពាន់ខ្នង សង់តាមមាត់សមុទ្រ... ព្រៃប្រឹក្សាគ្របលើភ្នំ គួរឲ្យសង្វេគ ។ ដីមានជីវជាតិល្អណាស់ ។ គេឲ្យអ្នកទោសដាំដំណាំគ្រប់មុខ ។ ជនដែលមានចិត្តស្រាលតែងយំនឹកស្រុកកំណើតស្ទើររាល់ថ្ងៃ ។ អ្នកទោសត្រូវបង្ខំឲ្យធ្វើការជាងសត្វពាហនៈ មានជនខ្លះ រស់នៅលើកោះត្រឡាចបានតែពីរបីថ្ងៃក៏ឈឺស្លាប់ទៅ ។

នៅរដូវរងារម្តងៗ អ្នកទោសមានសេចក្តីទុក្ខវេទនាសំបើមណាស់ ដោយខ្លួនគ្មានអ្វីការពារឲ្យបាត់ត្រជាក់បានទេ ។

ព្រះអាចារ្យ ហែម-ចៀវ និងលោក នួន-ឌួង ដែលមិនសូវមានសុខភាពស្រាប់ផង ក៏មានជម្ងឺជាញឹកញយ ។ លោករស់នៅក្នុងតំបន់ ដិក-យុក បានរវាង៦ខែ ស្រាប់តែមានជម្ងឺមួលមករុករានកាយជាទម្ងន់ ។ ជម្ងឺកាន់តែដាបណាស់ទៅហើយ លោកអាចារ្យ ហែម-ចៀវ ក៏បន្លឺវាចាទៅកាន់អាចារ្យ នួន-ឌួង ជាកូនសិស្ស ៖

- អាចារ្យ ឌួង ?

- មានការអីព្រះតេជព្រះគុណ !...

- អាការរោគខ្ញុំ ប្រហែលមិនជាទេអាចារ្យអើយ ខ្ញុំស្ដាយណាស់ ស្ដាយដោយមិនបានវិលទៅជួបមុខប្រជារាស្ត្រយើងវិញ ! ខ្ញុំមុខជាចោលឆ្អឹងនៅកោះត្រឡាចនេះជាមិនខាន សូមអាចារ្យឯងតាំងស្មារតីឲ្យមែនទែន បើខ្ញុំស្លាប់ទៅ ! កុំតក់ស្លុតឲ្យសោះ ធ្វើម៉េចសង្ខារមនុស្ស រមែងស្លាប់ទៅជាធម្មតា ។

- ព្រះតេជព្រះគុណ ! សូមកុំទាន់អស់សង្ឃឹមពេក មុខតែនឹងជាវិញទេ... គ្រូពេទ្យគេកំពុងព្យាបាលយើងរាល់ថ្ងៃ !

- គេព្យាបាលយើងមែន តែគេធ្វើសោះនឹងខាន យើងឃើញស្រាប់ហើយមានថ្នាំអីឲ្យយើងផឹក ! រោគមួលនៅទីនេះមិនមែនស្រួលមើលដូចនៅស្រុកយើងទេ គឺ៩០%ត្រូវស្លាប់... ខ្ញុំរាល់ថ្ងៃដេកចាំតែស្លាប់ប៉ុណ្ណោះ ។ តែទោះបីយ៉ាងណាក៏ដោយ សុំធ្វើចិត្តព្រងើយកុំកើតទុក្ខអីចំពោះរូបខ្ញុំមួយ...។

- យើងពីរនាក់គឺជីវិតតែមួយ... បើព្រះតេជព្រះគុណស្លាប់ ខ្ញុំក៏ស្លាប់ដែរ ! ។

- វាពិតហើយអាចារ្យ ឌួង យើងបានបំរើជាតិរួមគ្នា ជាប់គុកក៏រួមគ្នាទៀត ។

ព្រះអាចារ្យ ហែម-ចៀវ ពោលមកដល់ត្រឹមណោះក៏អួល ដើររកហារមាត់និយាយតទៅទៀតពុំកើត ក៏ទាញកន្សែងជូតទឹកភ្នែក ដែលកំពុងរមៀលចេញពីរន្ធភ្នែកដ៏ខូង កាត់តាមថ្ពាល់ជ្រីវជ្រួញនៃវរដ្ឋបុរសអភ័ព្វ ។ រីឯលោក នួន-ឌួង ថ្វីបើខ្លួនលោកមានជម្ងឺដែរក៏ដោយ លោកនៅថែទាំបំរើគ្រូរបស់ខ្លួន ឥតហ៊ានដើរចោលទៅណាឡើយ ។

- ព្រះតេជព្រះគុណ កុំគិតច្រើនពេក !

សំដីលោក នួន-ឌួង ចេញទាំងរអាក់រអួលដូចកូនក្មេងត្រូវគេវាយដំ ។ លោកមានឧទានវាចាបន្តទៅទៀត ៖

- បើសង្ខារយើងមិនអស់ មិនស្លាប់ទេ ! យើងនឹងរស់នៅ ហើយបានវិលទៅស្រុកថែមទៀត ។

- អើខ្ញុំស្ដាប់បានហើយ ! តែពីយប់មិញនេះសុបិន្តនិមិត្តប្រាប់ខ្ញុំថា «សង្ខារចៀវឯងត្រូវអស់ពេលនេះហើយ !» អាចារ្យឌួង !

- មិនមែនទេព្រះគុណ ! គឺពិតជាការស្រមើស្រមៃរបស់ព្រះគុណ... សុំឲ្យព្រះតេជព្រះគុណសម្ងំសំរាកកុំឲ្យនិយាយច្រើនពេក នាំតែអស់កម្លាំងឥតប្រយោជន៍ទេ...។

- អាចារ្យ ឌួង តើលោកប៉ាច-ឈឺន បានដឹងថាខ្ញុំឈឺឬទេ ?

- លោកចឹមិនដឹង ! ពីម្សិលមិញលោកបានមកសួរសុខទុក្ខដែរ ប៉ុន្តែព្រះតេជ

ព្រះគុណាសន្ធប់មិនដឹងខ្លួន ! ។

- ចុះប្អូន ប៊ុណ្ណចន្ទ-ម៉ុល ?

- ប្អូនម៉ុលមិនទាន់មកទេ គ្រាន់តែផ្ញើថ្នាំមកនឹងគេឲ្យយើងថាមកមិនទាន់រួច ។

- ខ្ញុំចង់ឃើញមិត្តយើងទាំងអស់ណាស់ មុននឹងលាលោកនេះទៅ...

សម្លេងនេះរឹងរឹតតែធ្វើឲ្យបេះដូងអាចារ្យ នួន-ឌួង ញាប់ញ័រ ភ័យព្រួយ ចំពោះលោកគ្រូជាទីគោរព តែមួយក្នុងលោកដែលកម្រនឹងរកបាន ។ ជលនេត្រលោកហូរឥតដឹងខ្លួន ។ លោកគ្រូ ហែម-ចៀវ ទាញដៃលោក នួន-ឌួង មកដាក់លើដើមទ្រូងដូចជានឹកខ្លាំងណាស់ ។

នៅឯលើមេឃ ផ្គរលាន់គ្រហឹមកាន់តែរន្ថិនឡើងៗ ហាក់ដូចជាចង់ទាញព្រលឹងអាចារ្យ ហែម-ចៀវ ឲ្យផុតពីដីកោះត្រឡាចមួយរំពេច ។ មេឃងងឹតស្លុប ខ្យល់គួចដុំពពកខ្មៅរដេរដាស ។

បន្តិចក្រោយមក ព្រះវរុណក៏បង្អុរដូចគេចាក់ទឹកពីក្អម ដែលធ្វើឲ្យអ្នកជម្ងឺរងារស្ទើរទ្រាំមិនបាន ។

រំពេចនោះលោកប៊ុណ្ណចន្ទ-ម៉ុលក៏ចូលមកដល់ ឃើញលោកអាចារ្យទាំងពីរញ័រដូចកូនសត្វដូច្នេះ លោកមានចិត្តរំភើបឥតឧបមា ស្ទើរតែរកពាក្យនិយាយមិនរួច ។ ទាំងបីនាក់មានមុខជោកដោយទឹកភ្នែកទាំងមិនដឹងខ្លួន ។

- លោកគ្រូ ! បានស្រួលខ្លួនខ្លះឬទេ ?

- មិនអីទេប្អូនម៉ុល ។

លោកអាចារ្យ ហែម-ចៀវ ប្រឹងញញឹមទាំងទឹកភ្នែក បែរមុខទៅកាន់លោកប៊ុណ្ណចន្ទ-ម៉ុល រួចបន្លឺវាចាថា ៖

- កុំព្រួយអីប្អូន ! រូបខ្ញុំស្លាប់ចុះមិនស្តាយទេ ខ្ញុំស្តាយតែខានបានទៅឃើញវាសនាប្រទេសយើងប៉ុណ្ណោះ ។ សូមកុំភ្លេចការបដិវត្តន៍របស់យើងណា៎ ! យើងត្រូវតែធ្វើឲ្យបានសំរេចកុំបោះបង់ចោល !

- បាទលោកគ្រូ ! ដរាបណាខ្ញុំនៅរស់នឹងធ្វើតាមបណ្តាំលោកគ្រូរហូតបានសំរេចទើបឈប់ ។

- លោកម៉ុលឯងចេះតែបានសុខសប្បាយទេឬសព្វថ្ងៃ ?

- បានសុខសប្បាយទេ !

- លោកម៉ុលឯងល្មមវិលទៅវិញចុះ ក្រែងគេធ្វើទោស យើងទាំងពីរត្រេកអរណាស់ ដែលលបមកសួរជម្ងឺខ្ញុំដូច្នេះ !

- បាទមិនអីទេ ! ខ្ញុំចង់មកថែទាំណាស់ តែធ្វើទៅពុំកើត !

- កុំគិតវែងឆ្ងាយពេក នៅទីនេះមិនមែនផ្ទះយើងទេ យើងបានជួបមុខគ្នាប៉ុណ្ណោះ គឺជាសំណាងធំហើយមែនទេឌួង ?

- ត្រូវហើយ ! ទីនេះជាស្ថាននរក មិនមែនជាមន្ទីរពេទ្យទេ ។

ការសន្ទនាគ្នាផ្សេងៗបានប្រព្រឹត្តទៅអស់រយៈជិតមួយម៉ោង ទើបលោកប៉ុណ្ណចន្ទ-ម៉ុលវិលត្រឡប់ទៅកន្លែងវិញ ។

មួយថ្ងៃកន្លងមក ស្តេចមច្ចុរាជក៏មកផ្តាច់សង្ខារលោកគ្រូអាចារ្យ ហែម-ចៀវ ចោលលោក នួន-ឌួង ឲ្យនៅតែឯងត្រមង់ត្រមោចកណ្តាលកោះត្រឡាច ។ មហាបុរសវង្គនេះបានទទួលមរណៈក្នុងជន្មាយុ៥៥ឆ្នាំ ក៏ព្រោះតែស្រឡាញ់ជាតិមាតុភូមិ មិនព្រមរស់នៅក្រោមអាណានិគមនិយមបារាំងសែស ។

ពីរថ្ងៃក្រោយមក លោកប៉ុណ្ណចន្ទ-ម៉ុល បានមកសួរទៀត ស្រាប់តែបាត់លោកគ្រូអាចារ្យ ហែម-ចៀវ ឃើញតែលោក នួន-ឌួង កំពុងសំរាន្តដោយអស់សង្ឃឹម

- ប្អូនម៉ុល ! លោកគ្រូអាចារ្យយើងស្លាប់ទៅហើយ !

- លោកស្លាប់ពីថ្ងៃណា ? មានផ្តាំអ្វីខ្លះទេ ?

- លោកស្លាប់ពីរថ្ងៃហើយ ! ស្លាប់នៅលើភ្លៅរបស់ខ្ញុំ ! មុននឹងស្លាប់លោកបាននិយាយថា «សូមអាចារ្យឯងប្រាប់មិត្តទាំងឡាយថា ខ្ញុំមិនរស់ទេ» ការកសាងទឹកដីធ្វើតែម្នាក់ឯង ពុំបានសំរេចជោគជ័យជាដាច់ខាត, ត្រូវរួមគ្នាគ្រប់ជាន់ថ្នាក់ឲ្យបានច្រើន ហើយចេះតែធ្វើតទៅទៀត ! ចូរអស់លោកខំកសាងជំនួសរូបខ្ញុំតទៅទៀតចុះ ។ ខ្ញុំពរដែនដីម្នាក់ឯងមិនរួចទេ... ផែនដីយើងទាំងអស់គ្នា... ខ្ញុំមិនខ្លាចសេចក្តីស្លាប់ទេ តែខ្ញុំនៅនឹកស្តាយត្រង់មិនបានឃើញប្រទេសកម្ពុជាបានឯករាជ្យម៉្យាងប៉ុណ្ណោះ ។ សូមលោកនៅឲ្យបានសុខកុំបីខាន... បើចង់ឲ្យប្រទេសយើងបានសុខត្រូវរៀចំជាសាធារណរដ្ឋ កុំភ្លេចណា៎ ! ខ្ញុំលាហើយលោក...» ។

បណ្តាំដ៏មានខ្លឹមសារនេះ ធ្វើឲ្យលោកប៉ុណ្ណចន្ទ-ម៉ុលកត់ត្រាទុកក្នុងបេះដូងរហូតដល់សព្វថ្ងៃ ។ លោកបានទៅរៀបចំផ្នូរឲ្យវីរបុរសយើងយ៉ាងសមរម្យទៀតផង ។

មិត្តអ្នកអានជាទីមេត្រី ! ព្រះអាចារ្យ ហែម-ចៀវបានស្លាប់នៅកោះត្រឡាចក៏ពិតមែនហើយ តែព្រលឹងរបស់លោកហោះហើរមកសណ្ឋិតក្នុងខួរក្បាលកូនខ្មែរអ្នកស្នេហាជាតិគ្រប់ៗកាល ។ ដោយសារវីរភាពរបស់លោកនេះហើយ ដែលញ៉ាំងខ្មែរយើងឲ្យនាំគ្នាធ្វើនយោបាយ ដេញបារាំងខ្មាតចេញពីមាតុភូមិយើង រហូតដល់បានរបបសាធារណរដ្ឋ ។

យើងទាំងអស់គ្នា សូមគោរពវិញ្ញាណក្ខន្ធរបស់លោកគ្រូអាចារ្យ ហែម-ចៀវ

រដ្ឋបុរសខ្មែរ និងកល្យាណមិត្តលោកលុះដល់ថ្ងៃស្លាប់ ។

អ្នករៀបរៀង

គង់~សម្ភារ

❑ ❑

❑

ពិធីទទួលអដ្ឋិធាតុអាចារ្យ ហែម-ចៀវ

នៅថ្ងៃទី៩ កក្កដា ១៩៧២ គឺជាថ្ងៃប្រវត្តិសាស្ត្រថ្មីមួយ ដែលរដ្ឋាភិបាលបាននាំព្រះអដ្ឋិធាតុព្រះអាចារ្យ ហែម-ចៀវ ពីកោះត្រឡាចមកធ្វើបុណ្យនៅប្រទេសយើងវិញ ក្រោមអធិបតីភាពនៃសម្តេចសង្ឃទាំងពីរគណៈ និងលោកប្រធានាធិបតីលន់-នល់ ព្រមទាំងជនរួមឈាមជាច្រើនផង ។

ធាតុវីរបុរសនេះ បានតម្កល់ទុកនៅវត្តឧណ្ណាលោមសព្វថ្ងៃ ។

បន្ថែមពិសេស

ព្រះអាចារ្យ ហែម-ចៀវ

«កើត» សាជាថ្មី

★★★ អ្នកតស៊ូខ្មែរមួយរូប ក្នុងចំណោមអ្នកតស៊ូជាច្រើនទៀត ដែលបានបូជាជីវិត ក្នុងការប្រយុទ្ធប្ដូរផ្ដាច់ប្រឆាំងនឹងការជិះជាន់សង្កត់សង្កិន របស់អាណានិគមនិយមបារាំង ហើយដែលត្រូវប្រវត្តិសាស្ត្រជាតិ បានបំភ្លេចចោលក្នុសម័យរាជានិយម បានទទួលកិត្តិយសរស់ឡើងវិញ ។ គឺឆ្អឹងរបស់លោកអាចារ្យ ហែម-ចៀវ ដែលគេបានបំបរបង់ទុកចោលនៅបរទេសស្រុកយួន បណ្ដាលឲ្យពេលវេលាស៊ីបំផ្លាញបំបាត់ភស្តុតាងយ៉ាងងាយបំផុតនូវវីរភាពមួយ ទើបតែនឹងត្រូវដឹកនាំតាមយន្ត-ហោះ វិលត្រឡប់មកកាន់ទឹកដីដែលបានផ្ដល់កំណើតដល់លោក ហើយលោកបានបង្ហូរឈាមដើម្បីតបស្នងគុណវិញ ។

កាលពីព្រឹកថ្ងៃអង្គារម្សិលមិញ (ថ្ងៃទី៩កក្កដា១៩៧២) ពិធីបុណ្យតាមប្រពៃណីសាសនា បានចាត់ចែងឡើងយ៉ាងឧឡារិក ដើម្បីផ្ដល់កិត្តិយសដល់ការតស៊ូ ដែលលោកអាចារ្យ ហែម-ចៀវ បានបូជាជីវិតជូនជាតិ ។ ពិធីបុណ្យនេះបានធ្វើឲ្យចិត្តខ្មែររំភើប បានអង្រួន់មនសិការឲ្យនឹកទៅដល់សរែកឈឺចាប់ ដែលខ្មែរបានទទួលដល់ទឹកភ្នែកនិងដំណក់ឈាម ដែលអ្នកស្នេហាជាតិខ្មែរបានសម្រក់ដោយសារស្រឡាញ់ជាតិ ខំការពារជាតិយ៉ាងមានះ ឲ្យបានគង់វង្ស ចំពោះការជិះជាន់របស់ពួកអាណានិគមនិយម ដែលពុំញញើតដៃនឹងសម្លាប់បំផ្លាញបំបាត់ក្រុមបញ្ញវន្តយើង ។

លោកអាចារ្យ ហែម-ចៀវ បានស្លាប់ចោលឆ្អឹងនៅក្នុងគុកឯកោះត្រឡាច ដែលជាមណ្ឌលដាក់ទណ្ឌកម្ម ធ្វើឲ្យទារុណកម្មដល់ពួកបះបោរនៅឥណ្ឌូចិនដែលហ៊ានតស៊ូប្រឆាំងនឹងអំណាចផ្ដាច់ការរបស់អាណានិគមនិយមបារាំង ។ ក្រៅពីឈ្មោះលោក ហែម-ចៀវ គេអាចរៀបរាប់រាយឈ្មោះអ្នកតស៊ូខ្មែរដ៏ច្រើនទៀត ដែលបានទទួលរងគ្រោះស្លាប់បាត់បង់ជីវិតដោយសារស្នាដៃបារាំងមាន ក្រឡាហោមគង់, អាចារ្យស្វា, ពោកំបោរ ជាដើម និងការឃុបឃិតក្បត់ជាតិរបស់ខ្មែរខ្លះ ដែលបានលក់ខ្លួនប្ដូរផ្ដាច់ផ្ដាប់ចិត្តចៅហ្វាយបរទេស ។

ក្នុងសម័យរាជនិយមសក្ដិភូមិ អ្នកកាន់អំណាចតែភ័យព្រួយបារម្ភចំពោះគំនិតបដិវត្តន៍ ។ ហេតុនេះជីវប្រវត្តិនៃអ្នកតស៊ូដើម្បីជាតិ មានការប្រឆាំងនឹងពួកអាណា

និគមនិយមជាដើម បានត្រូវគេបំភ្លេចចោលបំផ្លាញស្នាដៃបំបាត់ភស្តុតាង ហើយខំបំប៉នទំព័រប្រវត្តិសាស្ត្រឲ្យលើកដំកើងវណ្ណៈ ដែលបានទទួលបុព្វសិទ្ធិក្នុងការជិះជាន់ ប្រវ័ញ្ចពីជិតក្ដីឆ្ងាយក្ដី លើប្រជារាស្ត្រតែប៉ុណ្ណោះ ។ ហេតុនេះទៀត អក្សរសិល្ប៍ជាតិយើង ដែលបានបំភ្លេចចោលសូន្យសុងនូវដំណាក់ឈាមនៃអ្នកដែលបានបូជាជីវិតជូនជាតិ គួរតែបំផុសរឿងបដិវត្តិន៍របស់អ្នកស្នេហាជាតិ ឲ្យបានពិស្ដារឡើងវិញ ។

ក្នុងកាលៈទេសៈដ៏លំបាក ដែលខ្មែរយើងត្រូវពង្រឹងមនសិការជាតិឲ្យកាន់តែបានរឹងប៉ឹងជាអតិមរមា ដើម្បីអាយុជីវិតជាតិ ហើយដែលខ្មែរយើងកំពុងលើកដំកើងគំនិតបដិវត្តន៍ស្នេហាជាតិនោះ ក៏គួរតែយើងចេះរួបរួមគ្នា ឬមួយចេះចែកផ្លូវគ្នាដើរ តាមលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យយ៉ាងច្បាស់លាស់មួយ (**La vraie démocratie est de savoir se diviser**) ។ បើពុំដូច្នោះទេ ការបំផុសមនសិការជាតិ គ្រាន់តែបណ្ដោយឲ្យប្រវត្តិសាស្ត្រថ្មីសើចចំអក ដើម្បីបង្កើតឧណ្ហកម្មដល់យើងថែមទៀតប៉ុណ្ណោះទេ ។ ហើយគំនិតរបស់លោកអាចារ្យ ហែម-ចៀវ ដែលទើបនឹង «រស់» ឡើងវិញនេះក្ដី ក៏នឹងត្រូវសាបសូន្យទៅវិញមិនខាន ។

នគរធំ
ចេញថ្ងៃទី៥ កក្កដា ១៩៧២

❑

អាចារ្យ ហែម-ចៀវ

លោកប៊ុណ្ណចន្ទ-ម៉ុល បានធ្វើសម្ភាសន៍ក្នុងទូរទស្សន៍ខ្មែរថ្ងៃទី៧ ខែនេះ អំពីអដ្ឋិធាតុលោកអាចារ្យ ហែម-ចៀវ ដែលលោកបានទៅគាស់យកមកពីកោះត្រឡាច ដើម្បីយកមកធ្វើបុណ្យជាផ្លូវការនៅថ្ងៃមុខ ។ លោកពន្យល់ឲ្យយើងរាល់គ្នាគិតឃើញថា ទោះលោកស្លាប់ទៅជាង៣០ឆ្នាំហើយ គង់តែជាតិមិនភ្លេចគុណលោកអាចារ្យ ហែម-ចៀវ ដែលលោកបានធ្វើចំពោះជាតិ ។ តាមលោកប៊ុណ្ណចន្ទ-ម៉ុល ហើយតាមយើងបានដឹងពុខ្លះៗមក លោកអាចារ្យ ហែម-ចៀវច្បាស់ជាអ្នកភ្ញាក់រឭកទីមួយចំពោះវាសនាជាតិមែន ។ យើងជាពលរដ្ឋសាធារណរដ្ឋខ្មែរមានចិត្តជាខ្មែរទាំងអស់គ្នា គួរចាំឲ្យច្បាស់នូវពាក្យលោកប៊ុណ្ណចន្ទ-ម៉ុល ដែលលោកបានរំលឹកថាស្រុកណាក៏ដោយ គេតែងមានមនុស្សជាគំរូ ដែលត្រូវយកឆាយាល័ក្ខណ៍មកទុក

ផ្ទះ ជាគ្រឿងសក្ការបូជា ។

នៅស្រុកក្លិង្គគេទុក គន្ធី ជាមនុស្សទី១ ដែលពលរដ្ឋគេមានរូបទុកជាវត្ថុសក្ការបូជាគ្រប់ៗគ្នា គេយកនារីម្នាក់គឺនាង សានដាក ដែលរាស្ត្រនៅស្រុកបារាំង គេទទួលស្គាល់ជាព្រះមួយរូបដែរ (Sainte Jeann D'Arc) នៅស្រុកឯទៀតក៏មានមនុស្សដែលស្លាប់ទៅយូរហើយ ដែលរដ្ឋគេមិនភ្លេចសងគុណឡើយ ។

តែយើងគួរកត់សំគាល់ថា មនុស្សដែលគេគួរគោរព គឺច្រើនតែមនុស្សស្លាប់យូរទៅហើយៗ ដែលគ្មាននរណាអាច ប្រកែកបានថាមិនមែនជាអ្នកស្នេហាជាតិឡើយ ។

ស្តេចសីហនុបានបើកឆាកមុនគេឲ្យគេគោរពទាំងអស់ យើងបានឃើញហើយថា ការគោរពនេះបានធ្វើទៅក្នុងការបង្ខិតបង្ខំ ហើយដែលស្តេចនេះដើរខុសផ្លូវយកសត្រូវធ្វើជាមិត្ត យកមិត្តធ្វើជាសត្រូវ យើងរាល់គ្នាមិនត្រឹមតែលែងគោរពយើងបានទាំងកាត់ទោសស្តេចនេះ ថាជាស្តេចក្បត់ជាតិ ត្រូវមានទោសប្រហារជីវិតផង ។

ស. ស.

ស្រង់ចេញពីជារពត៌មានសង្គ្រោះជាតិ
ថ្ងៃទី១០ កក្កដា ១៩៧២

អត្ថបទទាំងពីរខាងលើនេះសឲ្យឃើញថា ព្រះអាចារ្យ ហែម-ចៀវ មិនមែនជាមនុស្សធម្មតាទេ គឺលោកពិតជាបានបំពេញមហាពលិកម្មដ៏ប្រសើរ ជូនជាតិ សាសនា ដ៏ឥតប្រកែកបានឡើយ ។ យើងមានការសោកស្តាយណាស់ ដោយមិនបានចុះអត្ថបទសំខាន់ៗនៃសារពត៌មានដទៃទៀត ព្រោះកុំឲ្យក្រាស់ពេក ។

ប្រកាសនីយប័ត្រ រដ្ឋបុរសជាតិ

បានឃើញ សេចក្ដីសំរេចរបស់គណៈរដ្ឋមន្ត្រី សម័យប្រជុំនាថ្ងៃទី ២២ មីនា គ.ស. ១៩៧២ ស្ដីពីការទទួលស្គាល់ និងការផ្ទេរធាតុលោកអាចារ្យ ហែម-ចៀវ មកពីកោះត្រឡាច,

បានឃើញ សេចក្ដីសំរេចរបស់គណៈរដ្ឋមន្ត្រី សម័យប្រជុំនាថ្ងៃទី ១៩ កក្កដា គ.ស. ១៩៧២ តម្កល់តម្កើងឋានៈលោកអាចារ្យ ហែម-ចៀវ ជារដ្ឋបុរសជាតិ ក្នុងបច្ឆាមរណៈ,

ប្រធានាធិបតី នៃ សាធារណរដ្ឋខ្មែរ ប្រកាសថា :

បានទទួលស្គាល់នូវអំពើល្អទាំងឡាយ របស់លោកគ្រូអាចារ្យ ហែម-ចៀវ ដែលបានធ្វើជូនប្រជាជាតិខ្មែរ គឺសកម្មភាពមុះមុតអង់អាច កាលពីរវាង គ.ស. ១៩៤២ ដើម្បីដាស់សតិកូនខ្មែរឲ្យប្រឆាំង និងរើបម្រះចេញពីនឹមអាណានិគមនិយមបរទេស ។

ប្រជាជាតិខ្មែរ សូមតម្កល់លោកគ្រូអាចារ្យ ហែម-ចៀវ ទុកជារដ្ឋបុរសជាតិ និងជាគំរូដ៏ឧត្ដម សំរាប់កុលបុត្តខ្មែរទូទៅ ។

ធ្វើនៅភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ២០ កក្កដា គ.ស. ១៩៧២

សេនាប្រមុខ លន់-នល់

ស្រណោះអាចារ្យ ហែម-ចៀវ

និពន្ធដោយសិស្ស ពៅ-សុទ្ធី
« ជូនដល់អ្នកស្នេហាជាតិខ្មែរគ្រប់រូប »

ផ្ដើម សម្លេងកប៉ាល់ទូន ! ទូន !.....

១- សម្រែកនាវាលាកំពង់ផែ ទៅមុខឥតបែរដឹកនាំជនខ្មែរអ្នកស្នេហាជាតិ
សែនចុកឈាមណាស់ ឱរាចង្រៀត លាអស់ផៅញាតិ ឃ្លាតទាំងសាសនា ។

២- មុខគួរសង្វេគក្រោមមេឃបណ៏ប្រាក់ ដៃជាប់ច្រវ៉ាក់ជើងប្រឹងទធាក់សែន
វេទនា ខំផ្គង់អញ្ជលីស្រដីឡើងថា ឲ្យជាតិខេមរា នាំគ្នាភ្ញាក់ឡើង ។

បន្ទរ- ឱ ! សំដីចុងក្រោយដង្ហោយហៅខ្មែរ សូមជួយកែប្រែជាតិឲ្យថ្កើង
ធ្វើម្ដេចរូបលោកបានជាជ្រុលជើង ទុកឲ្យរូបយើងសោកស្ដាយគ្រប់គ្នា ។

៣- ហែម-ចៀវ កំសត់ព្រាត់រូបបាត់ទៅ តែកេរ្តិ៍ឈ្មោះនៅរន្ទឺក្រអៅពេញលោកា
វង្គបុរសនៃជាតិខេមរា បូជាកាយាជូនប្រទេសជាតិ ។

ចម្រៀងនេះមិត្តសិល្បករណាក៏អាចយកទៅច្រៀងបានដែរ
ឲ្យតែរក្សាឈ្មោះអ្នកតែង

❑

ឱ! កោះត្រឡាច

បទភ្លេង-ទំនុកច្រៀង
យ៉ង់-ឈាង

ច្រៀងដោយ
សំនៀង-ឫទ្ធី

ផ្ដើម- ឱ ! ទឹកដីព្រៃព្រឹក្សានាកោះត្រឡាច ខ្ញុំសូមផ្ញើព្រះអដ្ឋិធាតុលោកគ្រូអាចារ្យ ហែម-ចៀវ និងខ្មែរស្នេហាជាតិឯទៀតផង...

១- ឱ ! កោះត្រឡាច គួរឲ្យខ្លាច ហើយរន្ធត់ ដែលបានរំលត់ វិញ្ញាណក្ខន្ធ អាចារ្យហែម-ចៀវ ចារឹកដោយឈាម លើផែនដី ស្រែកហ៊ារកញ្ជៀវ ខំអំពាវនាវ ហៅរកកូនខ្មែរ អ្នកបដិវត្តន៍ ។

២- កោះត្រឡាចអើយ ខ្ញុំឮហើយៗសច្ចា ការពារសាសនាបន្តការណ៍លុះត្រា ជោគជ័យ ទឹកចិត្តកូនខ្មែរនាសម័យ សាធារណរដ្ឋ មិនដែលភ្លាំងភ្លាត់ ភ្លេចបុព្វបុរសឧត្ដមអតីតឡើយ ។

អំណោយពីលោកយ៉ង់-ឈាង អ្នកនិពន្ធបទភ្លេងនិងទំនុកច្រៀង
បដិវត្តន៍ដ៏ល្បីល្បាញ ក្នុងសាធារណរដ្ឋខ្មែរ